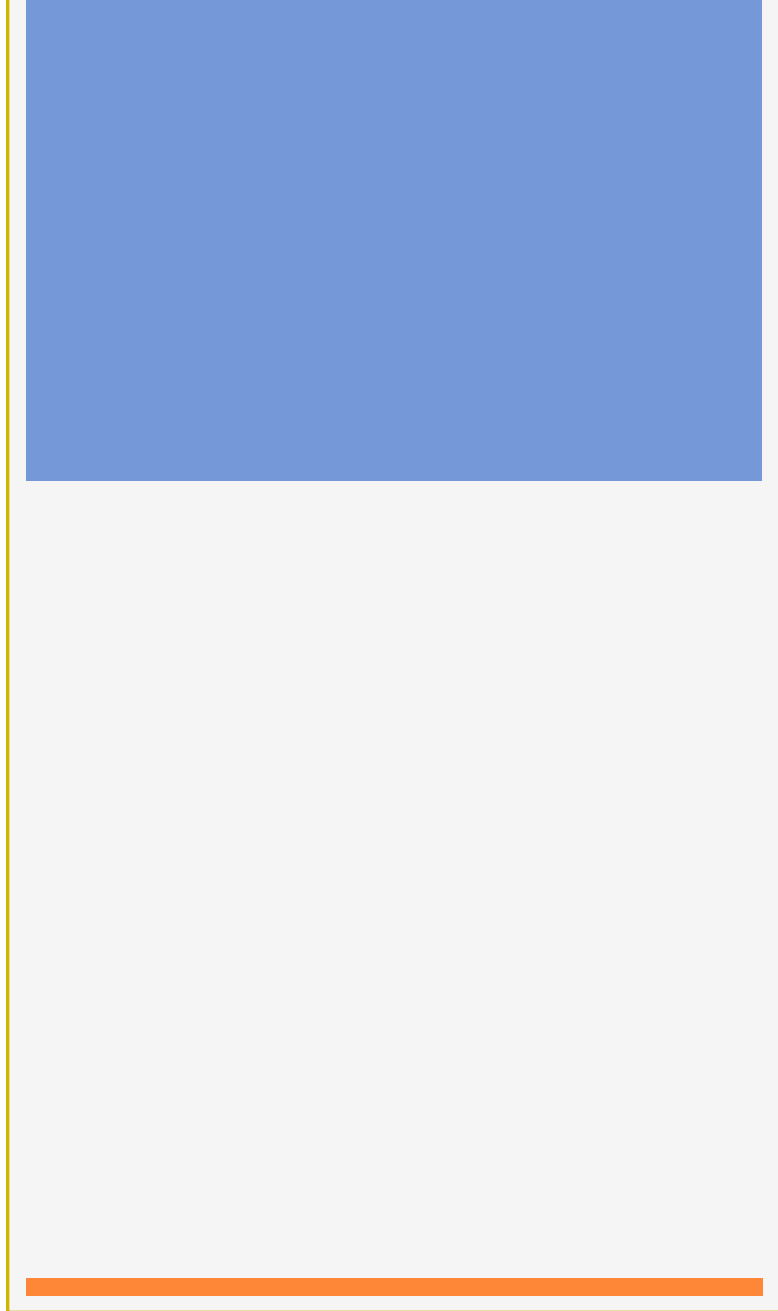

Právo životního prostředí

pojem, vývoj,
prameny,
postavení v
systému práva,
principy

Ivana Průchová

Pojem životní prostředí

- různé názory a pokusy o definice „ŽP“
- nejobecněji
  - Životní prostředí - „prostor resp. realita světa příp. jeho části, která svými vlastnostmi umožňuje život organismů“
- části životní prostředí
  - hmotné části
    - přírodní
    - uměle vytvořené
  - mezilidské vztahy jako nehmotná součást životního prostředí

Pojem životní prostředí

- Legální definice - § 2 zák.č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů (zák. o ŽP)
  - „vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů, včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje.“
  - Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie“

Ad složky životního prostředí

- diferenciace mj. podle toho, zda jsou či nejsou majetkově přisvojitelné
- vzájemné vztahy
- důsledky působení lidských aktivit na kvalitu a kvantitu složek životního prostředí
- důsledky působení přírodních sil na kvalitu a kvantitu složek životního prostředí a role člověka

Pojem ochrana životního prostředí

- pojem ochrana životního prostředí (§ 9 zák.o ŽP)
  - činnosti, jimiž se
    - znečišťování nebo poškozování životního prostředí se
      - předchází
      - omezuje
      - odstraňuje

Právo životního prostředí

- soubor právních norem a institutů regulujících společenské vztahy související s ochranou životního prostředí
- zvláštnosti společenských vztahů ochrany životního prostředí a jejich vliv na způsob právní regulace

Metoda právní regulace

- veřejnoprávní metoda právní regulace
  - převažující
- soukromoprávní metoda právní regulace
- prostředky, nástroje a formy k jejich realizaci

System práva životního prostředí

- **obecná část**
- **zvláštní část**

- **Ize se setkat s různými přístupy ve vztahu k začleňování konkrétních oblastí do obecné či zvláštní části**

Vývoj práva ŽP

- **Období**
  - **do roku 1989**
  - **po roce 1989**
    - **do vstupu do EU**
    - **po vstupu do EU**
      - **2004 – až Lisabonská smlouva**
      - **po přijetí Lisabonské smlouvy**

Prameny práva životního prostředí

- **Mezinárodní právo veřejné**
- **Právo EU**
  - primární
  - sekundární
- **Vnitrostátní právo**
  - Právo ŽP není v ČR kodifikováno
  - Zák.č. 17/1992 Sb., o životním prostředí
    - rámcový, interpretační funkce
    - pokusy o kodifikaci
    - „pokus“ o Kodex ŽP v ČR

Ad Prameny práva ŽP

- **právní předpisy:**
  - environmentálního rázu
    - *Obecná část*
      - např. zákon o ŽP, zákon o ČIŽP, zákon o posuzování vlivů na ŽP, zákon IPPC, zákon o informace o ŽP, zákon o ekologické újmě
    - *Zvláštní část*
      - Např. zákon o ochraně ovzduší, zákon o vodách, zákon o lesích, zákon o ochraně ZPF, zákon o ochraně přírody a krajiny, zákon o odpadech, zákon o ekologickém zemědělství
  - ostatní právní předpisy s ustanoveními souvisejícími s ochranou ŽP
    - *Obecná část*
      - Např. Ústava, LZPS, ústavní z. zákon o bezpečnosti ČR, OZ, stavební zákon, přestupkový zákon TZ, kompetenční zákon, zákon o obcích, zákon o krajích, krizové předpisy
    - *Zvláštní část*
      - Např. zákon o pozemkových úpravách, katastrální zákon, zákon o myslivosti, zákon o rybářství, zákon o zemědělství

PŽP a ostatní právní odvětví

- mezinárodní právo veřejné resp.
mezinárodní právo životního prostředí
- právu EU resp. právu životního prostředí EU
- ústavní právo
- správní právo
- finanční právo
- trestní právo
- občanské právo
- pozemkové právo
- pracovní právo

Prameny právní úpravy

- Další možné kritérium dělení pramenů:
  - právní předpisy „horizontální“ – průřezové
    - např. zák. o posuzování vlivů, zákon o informacích, zákon IPPC
  - právní předpisy „složkové“
    - základní složky ŽP: vodní zákon, zákon o ochraně ovzduší, lesní zákon, zákon o ochraně ZPF, zákon o ochraně přírody, CITES, ochrana zvířat proti týrání
  - právní předpisy upravující nakládání se speciálními objekty či speciální negativní činnosti a jejich důsledky na ŽP
    - Např. zákon o odpadech, zákon o chemických látkách, atomový zákon

Principy práva ŽP

- Princip nejvyšší ochrany
  - Principy ochrany ŽP jako celku
  - Princip „trvale“ udržitelného rozvoje
  - Princip prevence
  - Princip předběžné opatrnosti
  - Princip únosného zatížení území
  - Princip přípustné míry znečišťování
  - Princip znečišťovatel platí
  - Princip účasti veřejnosti
-
- východiskem zák.č. 17/1992 Sb., o životním prostředí
  - vazba na další předpisy